

N. F. S. Grundtvigs tale ved Otto Grundtvigs begravelse

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

21. januar 1843

Venner og Kyndinger af den Hensovne! jeg maatte bryde Tausheden, som Manden ellers helst skal bevare om hvad der rører saa dybt, at det vanskelig kan udbryde, uden naturlig at overvælde os; som Otto Grundtvigs eneste efterladte Broder maatte jeg bryde den vemodige Taushed allerede for at takke Dem, der idag bevise ham den sidste Ære, og hans Nærmeste, hans Børn og Broder, Deres venlige Deeltagelse; men dermed kan jeg ikke standse, ikke tie.

Vist nok behøver det ikke at siges Dem, som kiendte Otto Grundtvig, at han var en ædel, kiærlig Sjæl, en Mand af gammeldags Ærlighed og Oprigtighed, billig og nænsom, deeltagende, medlidende og barmhiertig, saa han glædede sig gierne med de Glade og græd med de Grædende, opmuntrede, raadede, trøstede og hjalp, hvor han kunde; men jeg behøver at sige det, thi det hører til hans sanddru, priselige Eftermæle, som, levende talt, er den Ædles sidste Ære hernelen, saa dette Eftermæle har helligt Krav paa alle hans Venners og Kyndingers Tunge, endsige da paa min, paa Broderens, der kiendte ham længst og bedst, og saae ham nær i alle Livets Stillinger, lige fra hans Skolegang, da jeg, endnu et Barn, fik ham kiær, indtil faa Dage før hans Død, da vi endnu talde kiærlig sammen om det Nærværende og Forbigangne, og sagde hinanden et muntert, broderligt Farvel, uden at drømme om, at det skulde blive det Sidste!

At nu denne ædle Mand, som under alle Omskiftelser lignede sig selv, og hvem Mange i denne Kreds har kiendt som en god Ven, en god Ægtemand og en god Fader; at han ogsaa var en god Søn og en god Broder, det følger igrunden af sig selv, men det er dog baade en Trang og en Trøst for mit Hjerte, her at vidne: det var han, ja, var det i saa høi en Grad, at han kunde tiene til et Exempel, fremfor alt i vore Dage, da de virkelig gode Sønner og gode Brødre, de, som elske og ære Blodets Baand, og skatte det saa høit, at de ikke ændse Opoffrelserne, det

kræver, disse virkelig gode Sønner og Brødre, selv blandt os, hvor de engang var utallige, nu kun synes tyndt saaede paa Marken!

Ja, de er ikke Mange, de Sønner, over hvem den graahærdede Faders og Moders Velsignelse udstrømmer saa rigelig, som den udstrømmede over ham, der nu med Rette begrædes af sine kiærlige Døttre; men de Sønner er heller ikke mange, som i UngdomsAarene saa kiærlig, saa opoffrende beile til gamle Forældres Velsignelse! Og nu hans Broderskab!

Hvor kiærligt, hvor trofast og ædelmodigt det var, det lader sig vistnok, som alt ægte Hjerteligt, kun rigtig føle, ei beskrive, men han, der ikke blot, skiøndt selv i knappe Kaar, godvillig, snarere over end efter Evne, understøttede tre yngre Brødre, men som i alle Henseender lod os føle, han havde hvilet under samme Moders Hjerte, han maa dog ikke hensove, uden at den eneste Broder, som er tilbage, den yngste, som længst nød Glæden af det sieldne Broderskab, gjør sit Bedste for at berømme det, og gav Gud os Mund og Mæle til at tale om noget Aandeligt og Hjerteligt, som det er værdt, da maa det broderlige Venskab, naar vi nød det gennem en lang Række af Aar, dog vel være det, vi mindst fattes Ord til at udtrykke, saa vi fristes snarere til at tale mere og varmere derom, end det kan finde Gienlyd i en videre Kreds!

Men heller ikke dette kan jeg her frygte for, thi denne Kreds blev jo kun stor, fordi min Broder var saa elskelig i alle sine Forhold, og her kan da Intet være fremmed, som hører til hans sanddru, priselige Eftermæle, og i hans Kreds maae alle venlige, kiærlige Toner finde Gienlyd, og hvorledes skulde det andet end lyde venlig og kiærlig, Alt hvad jeg med Sandhed kan sige om Broderen, hvem jeg alt i forrige Aarhundrede gladelig fulgte med hans unge Brud til hans første Hjem som Mand, i hvis giæstmilde, muntre og venlige Huus mange af min Ungdoms glade Dage henrandt, og hvis broderlige Venskab gennem den lange Række af Aar udholdt enhver Prøve, til jeg idag sørgende følger hans Støv til sit sidste Hjem heneden!

Ja, enhver Prøve udholdt hans broderlige Venskab, og det er meget sagt, netop fordi det siges af en Broder, hvis Levnetsløb var ikke blot tornet, men saa sælsomt, at det maatte være ægte gode Venner, han beholdt til Enden, det maatte være broderlige Venner, som min Otto, der ikke af Alt, hvad ellers svækker og bryder Venskab i Verden, lod sig fjerne fra dem, hvis Hjerte tidlig mødte hans, det Aabne uden Svig, men troede deres Hjerte som sit eget, og som

Amalias, den Elskeliges, hvis søde, velgiørende Kiærlighed, jeg ogsaa fra dette Sted, efter hans broderlige Ønske, gav Vidnesbyrd!

Hvad jeg følte da, og følte ved Faders og Moders Støv, som vi, allerede da de Eneste af syv Sydskende, vemodig stædte til Jorde, det føler jeg dobbelt idag, at det er trøsteligt at tale ved de Ædles Kiste, naar vi havde dem inderlig kiære og kan være Ordet nogenlunde mægtige; thi at Broder-Kiærligheden ogsaa trodsede den store Kløft, som Afstanden i Aar, netop i vor bevægede Tid, maatte gjøre og kiendelig gjorde mellem vor Tankegang og vore Synsmaader, det er trøsteligt at tale om, og dog er det sandt, at vore Hjerter blev aldrig hinanden fremmede, vore Følelser for hvad Mennesket skal være og skal stræbe efter i Lys og i Løn: hvor al Verden og hvor kun den Alvidende seer og hører os, vore Følelser for det ægte Guddommelige og Menneskelige i Livet, de mødtes den sidste Dag som den første; og dette Bestandige under alle Omskiftelser, som, Gud skee Lov! dog findes paa Jorden, det er jo trøsteligt for alle Hjerter, som slaae varmt og føle menneskeligt, da det venlig peger op til det Himmelske Broder-Samfund i den store Faders Huus, hvor Kiærlighed, som Fuldkommenheds Baand, har sin evige Glands og som Glædens Kalk sin ublandede Sødme!

Ja, med den bestandige Kiærlighed for Øie, skal vort sidste, muntre og sikke Farvel, skiøndt det forbittrede Døds Budskabet, forsøde Skilsmissen, som et kiærligt Varsel om, at Samlingen er sikker, den glade Samling der, hvor der er evig godt at være! Didop, hvor Menneske-Hjertet ene kan finde Trøst over Døden, og finde den guddommelige Hvile, hvorefter al Jordens Strid og Møie, som her forbittrede Liv og Virksomhed, skal vække og forøge vor Længsel; Didop lad vore Tanker og Ønsker nu samlede stige fra Graven og Forkrænkelsen, og mens vi lyse Fred over den Ædles Støv, og ønske ham paa Jorden et varigt Minde til Velsignelse, først og sidst i hans Æt; lad os alle ret inderlig ønske, hvad der maa krone hvert jordisk Levnetsløb, som i Sandhed skal være lykkeligt, ønske af Guds Naade at samles med alle de Ædle i de evige Boliger, hvor Intet forældes, men Alt forynges til udødeligt Liv og uendelig Glæde!!

Min ældste Broder og min første Ven,
En ædel Mand, er sovet hen,
Og Brodertalerne, om gammel Sød
I fælles Hjem, hensov dermed!
De Brodertaler er i Hjertets Egn Som Solskinsveir og Dugg og Regn,

Kiærminde-Floren fra vor Faders Gaard
Nu falmer daglig i mit Efteraar!
Men Fred med Dig, som var af Verden træt
Og følde Hjemvee blandt en fremmed Æt!
Og Fred med alt det Ædle under Sky,
Som ældes, og fortrænges af det Ny!
Der er et deiligt Land med evig Fred,
Hvor gammel Sæd og ægte Kiærlighed
Selv i al Evighed forældes ei;
Did gaaer vor Slægts den gamle Vei,
Der findes alt i mange Aar
Det Bedste fra vor Faders Gaard;
Der, i vor bedste Faders Favn,
Vi samles nok i Jesu Navn!

Kilde

N.F.S. Grundtvig Ved Broder Ottos Kiste, (den 21de Januar 1843.)<http://www.grundtvigsværker.dk/>

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Begravelsestale, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/n-f-s-grundtvigs-tale>